

A fejlesztés stratégiai keretei

Skócia jövője szempontjából stratégiai szerepet szánanak az oktatásnak, annak valamennyi részkérdésére is e nagy egész nézőpontjából tekintenek. A teljes skót társadalom és gazdaság szükségleteivel összhangban tervezik meg az oktatást érintő változásokat. Ilyen szempontból határozzák meg a változások indikátorait. És ennek megfelelően monitorozzák – előre megtervezett és ütemezett módon – azt, hogy milyen hatásokat értek el a kormányzati beavatkozások, illetve mely területeken nem mutathatók ki a várt eredmények. A kormány központi honlapján¹ külön menüpont jeleníti meg azt a keretrendszert (*National Performance Framework*), amelyben hosszú távra rögzítve vannak **az ország – politikai ciklusokon átívelő – stratégiai céljai**: egy, a globális világban versenyképes, és minden lakosának egyénileg is boldogulást kínáló Skócia megteremtése érdekében. A rendszer ugyanakkor mégsem merev – háromévente felülvizsgálják, hogy nem indokolt-e valamelyik cél és indikátor korrekciója.

A **National Performance Framework** olyan keret, amely alapul szolgál a mindenkori skót kormányok integrált szemléletű fejlesztéspolitikájához.² Megfogalmazza, hogy mire kell összpontosítaniuk tevékenységük során a kormányzati szerveknek és a közpénzből működtetett intézményeknek, annak érdekében, hogy hatékonyan járuljanak hozzá egy **sikeresebb ország** létrehozásához, amely **fenntartható gazdasági növekedés keretei között** minden lakója számára lehetőséget kínál az **egyéni jólét** elérésére.³ A kormányzati stratégia a központi beavatkozások öt nagy irányát határozta meg, ahhoz kapcsolódóan, hogy milyenné szeretné tenni Skóciát:

- **Gazdagabbá és igazságosabbá**
Segítve a vállalkozásokat és az egyéneket abban, hogy gyarapítani tudják a vagyonukat, s egyben lehetővé váljon, hogy mind több ember részesüljön az így megszülető gazdagságból.
- **Egészségesebbé**
Segítve az embereket abban, hogy megőrizzék és javítsák egészségi állapotukat, különösen pedig a hátrányos helyzetű közösségekben élőket, biztosítva számukra a jobb, gyorsabban és helyben elérhető egészségügyi szolgáltatásokat.

¹ <http://www.scotland.gov.uk/About>

² <http://www.scotland.gov.uk/About/Performance/purposestratobjs>

³ A keretrendszerben megfogalmazott stratégiai fejlesztési célok eléréséhez 50 nemzeti szintű indikátor kapcsolódik. A tényszámok ezekhez való viszonyát évente monitorozzák, s a mérési eredmények jól áttekinthető, rendezett formában mindenki számára hozzáférhető a kormány honlapján. Az indikátoronkénti tematikus információs anyagok – az adott területet érintő aktuális alapadatok közzétele mellett – röviden értelmezik az olvasók számára a következőket: Miért fontos az adott indikátor? Milyen szempontból befolyásolja az emberek életét? Milyen szerepe van a kormánynak az adott indikátor teljesítésében? Az évenkénti változásokat szemléltető grafikon bemutatja, hogy hol tart az ország teljesítménye a vizsgált időszakban az adott szempontból. Linkek segítségével további kapcsolódó anyagok érhetőek el, és minden indikátor esetében letölthető formában helyet kap az oldalon az adatok részletesebb Excel táblája is – további grafikonokkal. V.ö.: <http://www.scotland.gov.uk/About/Performance/scotPerforms/indicator>

- **Biztonságosabbá és erősebbé**
Segítve a lakóhelyi közösségeket abban, hogy gyarapodjanak, erősödjenek, és olyan biztonságos helyekké váljanak, amelyek egyre javuló lehetőségeket és jobb életminőséget kínálnak.
- **Zöldebbé**
Folyamatosan javítva a Skócia természeti és épített környezetének minőségét, növelve egyúttal annak fenntartható módon való használati és élvezeti értékét.
- **Okosabbá és ügyesebbé**
Kiszélesítve a sikeres életút bejárásának lehetőségeit a gondoskodástól az egész életen át tartó tanulás biztosításáig, egyre jobb eredmények egyre szélesebb körben való megosztásával.

Mindaz, amit a kormányzat az utóbbi másfél évtizedben a széles értelemben vett oktatás területén véghezvitt Skóciában, **szorosan illeszkedik ehhez az utóbbi stratégiai irányhoz.** Magában foglalja: a kora gyermekkori fejlesztéshez; a minden gyermek számára méltányos módon biztosítandó jóllét (*wellbeing*) megteremtéséhez; az egyéni képességek maximális kibontakoztatásához; az intézményes nevelés-oktatás rendszerének a kiválóság jegyében való teljeskörű tartalmi megújításához; valamint az ország számára fontos, magas minőségű szakmai képességbázis megteremtéséhez kapcsolódó fejlesztési feladatok hosszú távra megtervezett és egymással szorosan összehangolt végrehajtását.⁴

A nemzeti szintű oktatási prioritások⁵

Teljesítmény: az iskolai teljesítmény sztenderdjeinek emelése minden tanulói esetében, különösen az olyan kulcskompetenciák terén, mint az írás-olvasás és a számolás, valamint jobb eredmények elérése az országos méréseken, beleértve a vizsgaeredményeket is.

Tanulási keretek: a tanárok készségeinek és a tanulók önfegyelmének támogatása, illetve fejlesztése, valamint a tanulást segítő környezet kialakítása az iskolában.

Inklúzió és egyenlőség: az egyenlőség biztosításának elősegítése, illetve minden tanuló támogatása abban, hogy részesüljön az oktatás által nyújtott előnyökből – különleges figyelmet szentelve e téren a fogyatékos és sajátos nevelési igényű, valamint a gall és más, kevésbé széles körben használt anyanyelvet beszélő tanulóknak.

Értékek és állampolgárság: együttműködés a szülőkkel annak érdekében, hogy a fiatalok megtanulják tisztelni önmagukat és egymást; tudatosuljon bennük a környezetükkel, a lakóközösségük tagjaival és a társadalommal való kölcsönös egymásra utaltság; s megtanulják, milyen kötelezettségekkel és felelősséggel jár egy demokratikus társadalom állampolgárának lenni.

Az életre való felkészülés: a tanulók felvértezése az alapvető készségekkel és attitűdökkel; a változó társadalom velük szemben támasztott elvárásainak tudatosítása; a kreativitás és a személyes ambíciók bátorítása.

⁴ V.ö.: <http://www.scotland.gov.uk/About/Performance/Strategic-Objectives/smarter>

⁵ National Priorities in Education. Performance Report 2003. 85 pp. Az elemzés 2001-2002 folyamán készült, s 2003-ban adta közre a kormányzat. Az idézet a tanulmány belső címlapján található összegzés szó szerinti fordítása. (<http://www.scotland.gov.uk/Resource/Doc/47043/0023809.pdf>)